

Húsvét 7. vasárnapja

Jn 17,1-11a

„Atyám, elérkezett az óra”

János evangéliumában, a szenvedéstörténet szövegében egy nagy betoldás található: a Jn 14,1-től a 17,26-ig. Ennek első részét búcsúbeszédnek szoktuk nevezni, az utolsó fejezetet pedig Jézus főpapi imájának. Az utóbbi elnevezés feltehetően Alexandriai Szent Kírilloosz (†444) kommentárjából származik, aki Jézust valóban nagy főpapnak nevezte. Bár akadnak, akik az elnevezést David Chytaeus (1531–1600) evangélikus teológusra vezetik vissza, akinek kommentárjától az az elnevezés általánossá vált. De elfogadta ezt az elnevezést Rupert von Deutz (1135) és Luther Márton is.

Az egész 17. fejezet, a főpapi ima igen egységesen tagozódik. Jézus először a tanítványokért imádkozik (6–19. v.), majd azokért, akik az ő szavukra hinni fognak (20–23. v.), végezetül pedig mindenkiért (24–26. v.). Utána Jézus tanítványaival átvonul a Kedron patakra (18,1), vagyis az ima szövegét János úgy helyezte az evangéliumba, hogy benne mindazt megelőlegezze, amit Jézus ezután fog tenni. Az imádság fő témája Isten dicsőítése. Jézus a maga áldozatát másokért, az imában megemlített csoportokért ajánlja fel (17,19). Az ima egyben bevezeti a szenvedéstörténetet, a lelki szenvedést, amelyet Jézus a Getszemani-kertben él majd át, és az elítélése gyötrelmeit, valamint kínhalálát a Golgotán. Az evangélista ezzel az Istent dicsőítő imával tárja fel az olvasó számára, hogy Jézus nem belesodródik az eseményekbe, hanem tudatosan vállalja értünk, minden keresztényért a küldetésszerű, nagyon fontos áldozatot. Ugyanakkor Jézus áldozatának örök értékét is hangsúlyozza az ima: nem egyszeri tettről, hanem örökké érvényes tettről van szó. Mivel az ima a megváltás örökre érvényes történetének legfontosabb szakaszát hivatott bevezetni, egyben arra is szolgál, hogy az értünk örökké imádkozó, az Atyánál közbenjáró Jézust is a hívek elé állítsa.

A szöveget többször megszakítja az Atyával való személyes kapcsolat bensőségét hangsúlyozó felkiáltás: „Atyám!” (1.,5. v.), „Szent Atyám!” (11. v.), „Én igazságos Atyám!” (25. v.). A fájdalom kapujában Jézus nem önmagáért imádkozik, hanem másra gondol, azokra, akikért föláldozza magát. Ilyen értelemben tematikailag a búcsúszavaknak szerves része ez az imádság is. Minden teológus

számára figyelmeztetés a katolikus exegeta, R. Schnackenburg gondolata: „Az érett teológiai reflexió itt végső fokon olyan imádságot alkotott, amelyet semmi mással nem lehet összehasonlítani.” Jézus jövődő tetteiből megismerjük az Istent, és a búcsúbeszédben bemutatott Isten-ismeret az örök élet záloga (vö. Jer 22,16).

A János-evangéliumnak sok szövege, de ez mindenképpen akkor hat igazán, ha többször figyelmesen elolvassuk, és összevetjük a mi spontán imánkkal. Az ember, amikor fél, általában így imádkozik: „Istenem, segíts!” – vagyis csak önmagára figyel. Jézus teljes egészében átélte a félelmet, de nem önmagára összpontosított. Az ősegyházban a legfontosabb teológiai és spirituális tanításokat mindig imában fogalmazták meg és tárták a hívő közösség elé. Tették ezt egyrészt folytatva Jézus példáját, másrészt azért, hogy tanítsák imádkozni a híveket, nem önmagukért, hanem Istent dicsőítve másokért. Az imádság mindig az ember legbensőségesebb megnyílása az Isten felé. Ezért nagyon fontos, hogy ezt miként milyen lélekkel végezzük. Ha csak attól a feszültségtől akarunk megszabadulni, ami a félelem vagy a gond miatt ránk szakadt, akkor csak emberileg könnyebbülünk meg, de Istenhez nem jutunk közelebb. Ha a fájdalom és szenvedés idején is Istent tudjuk dicsőíteni, akkor imádságunk értékes áldozattá oldja testünk-lelkünk szenvedését.

Jézus búcsúbeszéde akkor kezdődik, amikor Júdás elhagyja a Tizenkettőt, és elindul elárulni Jézust, és tart addig, amíg Jézus elindul az elfogatása helyére. János evangéliumában a gonoszság cselekedetének megformálódása idején Jézus szóban megkezdi az Isten dicsőítését; miután elfogták, a gonoszság és a megváltó tett összecsapása a cselekedetek és a fizikai szenvedés bekapcsolásával folytatódik. Lelkünket mi is úgy készíthetjük fel a nehéz és fájdalmas életszakaszok elviselésére, ha gyakoroljuk ezt az imát, amelyben Jézus nagylelkűsége és gondoskodása megnyilvánul. Bennünket is hasonlóra tanít, hogy amikor bekövetkezik szenvedésünk, azt fel tudjuk ajánlani másokért.

Az Atyát megismerők imája

Köszönjük, Atyánk, hogy megismerhettünk. Egy apró lángot helyeztél szívünkbe, melyet minden gyengeséget elpusztító tűzzé növelhetünk, ha nyitottak vagyunk szeretetedre, és ha melegénél nap mint nap feltöltekezhetünk. Megismerni téged és újra meg újra

találkozni veled – ez az, amiből táplálkozunk, és amiből erőt merítünk. Szeretetedből élünk. Ha mosolygunk, háladalt zengünk, vagy átölelünk valakit fájdalomában, a te szereteted tör utat rajtunk keresztül. Gyermekeddé tettél: ahogy a gyermek követi szülei mozdulatát, úgy akarjuk mi is követni minden rezdüléset az imádságban, a szeretetszolgálatban és életünk példájával. Szeretnénk megmutatni másoknak azt a szerető Istent, akit megismertünk. Segíts küldetésünkben – hiszen tőled kaptuk a feladatot –, hogy békédet mások békéjévé tegyük. Amen.